

Op te bergen
in de band van
4 februari 2004

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier
mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen

gehouden op 12 januari 2004

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Vaststelling agenda	2
Verslag vergadering 17 november 2003	2
Ingekomen stukken	2
IPO-aangelegenheden	2
Oplegbrief over invulling agenda	
statencommissies	4
Uitspraken van de heer Dijks over	
AVI Coevorden	5
Verplaatsing agrarische bedrijven	6
Notitie inzake weidevogels	10
Notitie inzake gentechnologie	11
Sluiting	14
Toezeggingen	15

STATENCOMMISSIE MILIEU, WATER EN GROEN

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen, gehouden op 12 januari 2004 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

J. Slagter (PvdA, voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
A.H.J. Beumers (Drents Belang)
J. Haikens (VVD)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
H.R. Hornstra (PvdA)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
A. Lanting (VVD)
E. Olij (PvdA)
B. Popken (OPD)
J.P. Sluiter (D66)
K.H. Smidt (VVD)
M.J. Smit (D66)
mevrouw S. van de Vijver-Geitz (PvdA)
K.J. de Vries (CDA)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
Th.J. Wijbenga (CDA)

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

Met kennisgeving afwezig:

J. Heetebrij (ChristenUnie)
mevrouw H.G. Stoel-Snater
J.P. Voordewind

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering. Hij wenst eenieder een voorspoedig nieuwjaar.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Vaststelling van de agenda

Op voorstel van de VOORZITTER wordt besloten de oplegbrief van de commissiegriffier over de invulling van de agenda van de statencommissies als punt 6a toe te voegen aan de agenda. Voorts wordt ingevoegd een agendapunt 6b, vragen van de heer Kuiper aan de heer Dijks over uitspraken over de afvalverbrandingsinstallatie (AVI) Coevorden.

Op verzoek van de fracties van de VVD en de PvdA wordt de ammoniakkaart aan de orde gesteld bij agendapunt 6, IPO-aangelegenheden.

4. Verslag vergadering van 17 november 2003

Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

De heer BEUMERS verzoekt om plaatsing van brief A4, over de Notitie Bloembollenteelt in Overijssel en Drenthe, op de agenda van de volgende vergadering. Hij zal dit verzoek nog schriftelijk toelichten.

Mevrouw EDELENBOSCH wijst erop dat voor 10 maart een conferentie is gepland over dit onderwerp. Zij kan zich voorstellen dat de bespreking van de notitie in de commissie pas daarna plaatsvindt.

De heer BEUMERS vindt dat niet nodig. De leden van de commissie kunnen hun werk doen en dat meteen inbrengen.

De heer SMIDT maakt daar ernstig bezwaar tegen. Hij vindt dat de deelnemers aan de conferentie nog niet geconfronteerd moeten worden met een stellingname door de commissie.

De heer HORNSTRA is het eens met de heer Smidt. Hij heeft de notitie echter met gemengde gevoelens gelezen. Hij vreest dat nieuw beleid in 2004 al niet meer mogelijk is.

De VOORZITTER stelt vast dat eenieder ermee instemt dat de notitie na afloop van de conferentie in april wordt behandeld.

De heer BEUMERS merkt naar aanleiding van punt B2 op dat hij een vertegenwoordiging van de burgers, bewoners van het gebied, in de overleggroep over het Nationaal Park Drents-Friese Wold mist.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dat dit een kwestie van rijksbeleid is. Het Rijk bepaalt ook wie in zo'n overlegorgaan zitting krijgen. Zij meent echter dat er voldoende vertegenwoordigers uit de burgerij zijn.

De lijst van ingekomen stukken wordt, met uitzondering van punt A4, voor kennisgeving aangenomen.

6. IPO-aangelegenheden

De heer SMIDT heeft vernomen dat de gezamenlijke provincies een alternatief voor de ammoniakkaart, een zogenaamde proefkaart, maken, die voor 1 maart 2004 klaar moet zijn. Hij vraagt hoe dat zich verhoudt tot het reeds door de provincie ingezette beleid. Er wordt met smart gewacht op de aangepaste ammoniakkaart met een stappenplan. Is er aandacht voor de brede constatering in de commissie dat veel te veel bedrijven in hun ontwikkeling worden belemmerd? Is er bij de proefkaart plaats voor een stappenplan? Komt het college toch met een eigen kaart?

De heer DIJKS beseft dat het allemaal heel lang duurt. In IPO-verband is er overleg geweest over de zeer kwetsbare natuur en het naalddhout. De provincie Drenthe is doorgegaan met het analyseren van knelpunten en beantwoorden van zienswijzen. Het stappenplan wordt daarbij betrokken. Er komt een miljoen extra beschikbaar voor knelpunten. Drenthe maakt geen proefkaart. Een aantal bedrijven wacht met smart op de ammoniakkaart. Het college hoopt die kaart eind januari vast te stellen. Het college was overigens niet voor-

nemens om de kaart aan provinciale staten voor te leggen.

De commissie heeft een aantal uitgangspunten vastgesteld. Het college zal aangeven hoe het daarmee is omgegaan. In het overleg met de natuurorganisaties en de landbouworganisaties is afgesproken dat samen met hen nog een keer een inventarisatie wordt gemaakt. Die is nu in de fase van afronding.

De heer SMIDT zou graag zien dat de commissie daar ook bij betrokken werd.

De heer DIJKS zal de commissie informeren hoe het college is omgegaan met knelpunten en stappenplan. Als er, nadat er overeenstemming is met de belanghebbenden, nog eens met de staten moet worden gesproken, leidt dat weer tot vertraging. Dat lijkt hem niet verstandig.

De heer WIJBENGA constateert dat de staten dan niet de gelegenheid krijgen om na de inspraak een eindoordeel te formuleren.

De heer DIJKS wijst erop dat het vaststellen van de kaart een bevoegdheid van het college is. Gelet op alle gevoeligheden heeft het college er al eens over overlegd met de staten. Het lijkt hem niet noodzakelijk nu weer te overleggen.

De heer POPKEN vraagt of er inmiddels gewijzigde regelgeving of een gewijzigd inzicht is. Als dat niet het geval is, moet zo snel mogelijk worden overgegaan tot vaststelling van de kaart.

De heer DIJKS zegt dat de regelgeving niet is gewijzigd. Het college is het overleg met de belanghebbenden ingegaan met een aantal uitdrukkelijke suggesties van de commissie. Hij is ervan overtuigd dat tot een oplossing is gekomen. Er wordt rekening gehouden met de kansrijke bedrijven. Het is in het belang van de agrarische sector dat zo snel mogelijk wordt gehandeld.

De heer BAAS kan zich met het standpunt van de gedeputeerde verenigen. Het is voor hem voldoende als de commissie wordt geïnformeerd. Wel kan die informatie voor de commissie aanleiding zijn om het onderwerp nog eens op de agenda te plaatsen.

De heer SMIDT ziet een heel vervelend dilemma. Enerzijds moeten de vergunningen zo snel mogelijk gegeven kunnen worden. Anderzijds zijn de staten heel benieuwd in hoeverre aan hun ideeën tegemoet is gekomen. Bovendien is het landelijk beleid nog volop in beweging. Hij heeft sterk het gevoel dat er een nieuwe wet komt, waarna er opnieuw gesproken zal moeten worden. De kaart die nu wordt vastgesteld heeft dan toch een tijdelijk karakter. Hij wil daarna nog met de commissie evalueren of de kaart past bij de insteek van de commissie.

De heer DIJKS gelooft ook niet dat er voor het laatst over gesproken is. Het is echter in het belang van de agrarische sector dat de kaart zo snel mogelijk wordt vastgesteld, zodat de bedrijven verder kunnen.

De heer KUIPER is het wel eens met het college, maar vraagt wanneer de commissie dan nog eens over het resultaat kan spreken.

De heer DIJKS zegt dat de planning van gedeputeerde staten (GS) is dat de zaak in februari wordt afgerond. De commissie zou er dan in maart over kunnen spreken.

De heer HORNSTRA stelt vast dat het dan praten achteraf wordt. De staten moeten niet gaan morelen aan de zekerheid die dan inmiddels is ontstaan.

De heer WIJBENGA kan leven met de plannen van het college. De commissie kan achteraf evalueren.

De heer BEUMERS vraagt of er interprovinciaal overleg is over de vuilverbrandingsinstallatie die in Coevorden wordt geplaatst.

De heer HORNSTRA meent dat de heer Beumers met deze vraag inbreuk maakt op de orde van de vergadering. Er is een agenda vastgesteld waar dit onderwerp als punt 6b. op staat.

De VOORZITTER stelt vast dat de vraag naar overleg over de installatie in Coevorden wordt meegenomen naar het IPO.

6a. Oplegbrief over de invulling agenda statencommissies

De heer HORNSTRA constateert dat de agenda voor vandaag al heel wat meer inhoud heeft dan die voor de vorige vergadering. Hij is het er helemaal mee eens dat er een onderbouwing moet zijn om stukken op de agenda te zetten. Het is hem echter nog niet duidelijk wanneer de definitieve agenda wordt vastgesteld, wat er vooraf kan worden geselecteerd, enz. Het initiatief kan bij de fracties liggen. Zij kunnen in de commissie met allerlei voorstellen komen. Hij meent dat dit meer een claim legt op de grote partijen dan op de kleine. Dat er een spanningsveld kan ontstaan tussen hetgeen GS respectievelijk provinciale staten (PS) naar voren brengen ziet hij als een gezonde uitdaging. Het initiatief ligt zijns inziens bij PS. Het moet mogelijk zijn om in de commissie naar aanleiding van de actualiteit te reageren.

De heer SLUITER vindt de brief van 7 januari duidelijk. Het lijkt hem dat er voor een discussie in de commissie een stuk moet zijn. Het viel hem vanochtend op dat nieuw opgebrachte agendapunten voor aan de agenda kwamen. Misschien is er daardoor onvoldoende tijd om punten die al langer op de agenda staan goed te behandelen. Hij vraagt of voortaan niet beter een andere volgorde kan worden aangehouden.

De heer SMIDT vreest dat procedurele discussies als deze, niet erg boeiend zijn voor de mensen op de publieke tribune. Hij vindt dat er niet veel verandert, omdat de commissie al het recht van initiatief heeft. Zij kan nu echter een half jaar lang ook agenderen zonder interventie van het Presidium. Hij is bang dat soms twee fracties een tijd lang aan hetzelfde onderwerp werken, om dan te ontdekken dat er dubbel werk is gedaan. Voorts meent hij dat een fractie maar één onderwerp in de pijplijn mag hebben, waarbij een termijn is aangegeven. Over een tijdje moet er goed worden geëvalueerd.

Hij meent dat de commissie moet kunnen inspelen op de actualiteit. Ook hij vindt dat toegevoegde agendapunten achteraan moeten komen. Het valt hem op dat erg veel onderwerpen nu naar de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie gaan, vanwege de financiële aspecten. Als lege agenda's een probleem blijven, lijkt het hem zinvol de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en

Mobiliteit en de Statencommissie Milieu, Water en Groen (MWG) samen te voegen tot een commissie omgevingsbeleid. De duur van de pilot, een half jaar, vindt hij te kort. Een jaar zou beter zijn.

De heer DE VRIES is ook van mening dat toegevoegde agendapunten achter op de agenda moeten worden geplaatst. Dat er een relatie moet zijn met het collegeprogramma is voor hem geen wet van Meden en Perzen. Hij zou graag zien dat elk beleidsplan eens in de vier jaar aan de orde kwam.

De heer BAAS kan zich vinden in de nieuwe opzet. Hij vindt wel dat de staten zich moeten houden aan hun eigen taak en niet een alternatief college moeten willen zijn.

De heer KUIPER vindt dat duidelijker wordt wat de commissies moeten doen, maar de controlerende taak is toch nog te weinig omlijnd. Het moet ook mogelijk zijn om actuele onderwerpen aan de orde te stellen. Het gaat hem te ver om te bepalen dat per fractie slechts één onderwerp aan de orde kan worden gesteld.

De heer BEUMERS vindt dat het in de publiciteit moet komen als enkele dagen voor de vergadering nog agendapunten worden toegevoegd, zodat men kan inspreken.

De VOORZITTER zegt dat dit al gebeurt. Wie zelf nog iets wil toevoegen kan dat ook aan de media bekend maken.

De heer BEUMERS merkt op dat het daarvoor dan wel kort dag is.

De VOORZITTER zegt dat het de bedoeling is dat elke fractie die een onderwerp wil opvoeren daarvoor ook in staat wordt gesteld. Er moet dan geen voorselectie van een aantal onderwerpen plaatsvinden. Actuele punten kunnen dan ook aan de orde komen. Het vragenuurtje is uit het Reglement van orde verdwenen. Het zou opnieuw kunnen worden ingesteld, maar onderwerpen kunnen nu ook bij het agendapunt Vaststelling van de agenda worden opgevoerd. Hij vindt de wens dat nieuw opgevoerde agendapunten achteraan de agenda worden geplaatst terecht. Het Presidium is er niet om de agenda's vast te stellen, maar om de procedures te bewaken.

Hij erkent dat het geen goede ontwikkeling is dat zoveel onderwerpen aan de commissie BFE worden voorgelegd. De nieuwe wijze van opstellen van de agenda kan een half jaar of een jaar worden uitgetoetst.

De heer SMIDT meent dat onderscheid kan worden gemaakt tussen opiniërende stukken en controlerende stukken. Opiniërende onderwerpen moeten goed worden onderbouwd en van tevoren geagendeerd. In de controlerende functie kan de actualiteit best een reden zijn om een onderwerp snel op de agenda te zetten.

6b. Uitspraken van de heer Dijks over de AVI Coevorden

De heer KUIPER heeft de heer Dijks voor de radio horen zeggen dat het idee van een AVI in Coevorden goed is, maar dat het communicatietraject moet worden verbeterd. Er moeten provinciale voorzieningen worden getroffen, die vervolgens getoetst moeten worden. Nut en noodzaak moeten worden bepaald. De heer Dijks maakte een vergelijking met de geïntegreerde afvalverbrandingsinstallatie (GAVI) in Wijster, die veel minder zou uitstoten dan wettelijk is toegestaan. Als dat wettelijk mogelijk is, zou de provincie dit ook in Coevorden eisen. Met filters zou de norm kunnen worden gerespecteerd. Het knelpunt is het kostenplaatje.

Bij navraag bleek er op het provinciehuis niets bekend te zijn over hetgeen het college naar buiten had gebracht. Kennelijk heeft het college zonder achtergrondinformatie gegevens over de plannen naar buiten gebracht. De uitstoot van de GAVI is bekend. Ammoniak blijft binnen de normering. Zware metalen blijven net binnen de wettelijke normen. Bij dioxine is het maar de vraag of dat lukt. Fluor wordt twee en een half keer zoveel uitgestoten als de norm toelaat, kwik zelfs vier keer zoveel. Spreker vraagt of de gedeputeerde recente informatie over de uitstoot heeft en hoe hij de minimalisatieverplichting voor nieuwe installaties binnen de Nederlandse regelgeving wil realiseren. Zijn de voorwaarden genoemd in het radio-interview gebaseerd op het voorkeursalternatief of het meest milieuvriendelijke alternatief? Hoe denkt de gedeputeerde te voorkomen dat overgebleven afval vrijkomt en zonder vergunning naar Duitsland wordt geëxporteerd? Er is sprake van zuiveringsslib. Dat wordt in Wijster niet verwerkt.

Er is onduidelijkheid over de regelgeving inzake spoorbielzen. De Europese regelgeving zondert spoorbielzen uit van het begrip biomassa, vanwege de grote hoeveelheid zware metalen. In Duitsland zal waarschijnlijk een niet-optimale verbranding van bielzen plaatsvinden.

Naar sprekers oordeel is er in de Nederlandse en de Drentse situatie geen noodzaak voor de bouw van de afvalverbrandingsinstallatie in Coevorden. Hij verneemt graag van de gedeputeerde waarom hij de discussie over nut en noodzaak in deze context niet wil voeren. Het Nederlandse deel van de inrichting richt zich op de Nederlandse markt. Invoer van afval uit Duitsland is niet toegestaan. Hij vraagt uit welke gebieden de 240.000 ton huishoudelijk afval zal worden aangevoerd. Het lijkt erop dat de gedeputeerde zich heeft gebaseerd op nieuwe informatie, maar het is ook mogelijk dat de gedeputeerde door zijn enthousiasme is meegesleept en zonder standpunt van het college voor de radio heeft gesproken.

De VOORZITTER interrumpeert dat een beperkt aantal vragen kan worden gesteld. Als het onderwerp zo omvangrijk is als het nu lijkt te zijn, moet het voor een volgende keer op de agenda worden geplaatst. Dan kan iedereen zich voorbereiden.

De heer KUIPER vindt dat de politiek nu nog niet met standpunten moet komen, omdat de MER-commissie de zaak goed moet kunnen behandelen.

De heer DIJKS heeft geprobeerd enige verlichting aan te brengen in de ongerustheid die heerst bij de inwoners van Coevorden en omgeving. Er kunnen in Coevorden niet allerlei ongewenste activiteiten, die haaks staan op het provinciale beleid, plaatsvinden. Het college wil de uiterste zorgvuldigheid in acht nemen. Het is echter niet de provincie die bepaalt of een verbrandingsinstallatie wordt toegestaan en wat voor afval er naar Drenthe komt. Het college moet de procedures volgen en heeft daartoe een startnotitie gemaakt. Wellicht maken de ontwerprichtlijnen het in de loop van de procedures onmogelijk dat er activiteiten als voorzien plaatsvinden. Wellicht worden er voorwaarden gesteld waaraan de onderneming niet wil voldoen. Relevant is dat het college voor correcte procedures zorgt. Daarna komt er een afweging in het kader van het bestemmingsplan door de gemeente. Als aan het eind van de rit

blijkt dat aan alle voorwaarden kan worden voldaan en dat alle normen worden gerespecteerd, kan de provincie niet anders dan een vergunning afgeven.

Op vakantie in Duitsland zag spreker op TV beelden van een protestactie in Emlichheim, die hem deden vrezen dat het helemaal de verkeerde kant op zou gaan. Hij heeft willen voorkomen dat allerlei verkeerde ideeën post zouden vatten.

De heer KUIPER zegt dat de procedures de bevolking voldoende aanknopingspunten bieden om te reageren. Daar zou het bij moeten blijven. Zijns inziens heeft het geen zin om met verhalen te komen dat de bouw zo wenselijk is, enz.

De heer DIJKS wijst erop dat biomassa een van de speerpunten is in de Energienota.

De heer KUIPER vraagt om een nader schriftelijk antwoord.

De heer HAIKENS heeft het interview op de radio ook gehoord. Het heeft bij hem volstrekt niet de vragen losgemaakt waar de heer Kuiper mee komt. Inhoudelijke vragen kunnen best aan de orde zijn, maar niet naar aanleiding van het radio-interview.

De heer KUIPER meent dat de uitlatingen van de gedeputeerde gebaseerd moeten zijn op bepaalde gegevens. De gedeputeerde noemde zojuist de biomassa. Daar kan al heel verschillend tegenaan worden gekeken. Hij zou bij de notulen graag nadere antwoorden krijgen.

De VOORZITTER vindt dat de heer Kuiper dan opnieuw schriftelijke vragen moet stellen. Het interview kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd.

7. Statenstuk 2003-100, Verplaatsing agrarische bedrijven

De heer BAAS steunt de medewerking van de provincie aan het verplaatsen van agrarische bedrijven uit de ecologische hoofdstructuur (EHS). Met zijn oordeel over het tweede deel van het advies, de dekking van het voorstel, wil hij echter nog even wachten tot de statenvergadering. Hij wil nog eens nagaan wat tijdens de algemene beschouwingen is gezegd over allerlei posten.

De heer WIJBENGA is verheugd dat middelen voor de verplaatsing agrarische bedrijven (VAB) worden vrijgemaakt. Ook zijn fractie heeft in de algemene beschouwingen aangedrongen op een betere onderbouwing van de financiering en een integrale afweging. Met dit voorstel wordt aan die wens niet tegemoetgekomen.

De rode draad in verschillende nota's is een integrale benadering van de problematiek van het platteland. Dat is meer dan de realisering van de EHS. De verplaatsing van agrarische bedrijven kan niet los gezien worden van andere facetten, zoals landschap, landinrichting, cultuur, historie en recreatie. Het voorstel betreft een aparte regeling voor een aspect. Als de provincie niet wil dat de regeldichtheid groter wordt, moet ook de hand in eigen boezem worden gestoken. Hij denkt aan de SGB-regeling, de regeling landinrichting op Drentse maat, de uitgegeven prijsvraag voor vernieuwing in de landbouw enz. Er zou voor Drenthe tot één regeling gekomen moeten worden en een dito fonds vitaal landelijk gebied.

Het lijkt spreker goed eerste de oude regeling, waarmee zes bedrijven verplaatst zijn, eens te evalueren. Was er sprake van prioritering? Hoeveel hectaren EHS zijn ermee gerealiseerd? Is de inrichting inmiddels afgerond? Zijn de gronden klaar voor de nieuwe natuurfunctie? Hij wil ook graag weten hoe de ervaringen met het Groenfonds zijn. Zijn er mogelijkheden om het gebruik te verbreden, bijvoorbeeld door cofinanciering van landinrichtingsprojecten? Is het mogelijk een deel van de € 1 miljoen daarvoor aan te wenden? Hij roept het college op om het voorliggende plan te voorzien van een degelijke evaluatie en van hanteerbare selectiecriteria en meetindicatoren. Hij wil plenair praten over een aangepast voorstel.

De heer SMIDT merkt op dat het vaak niet lukt om bedrijven te verplaatsen zonder dat de ondernemer inkomenscapaciteit inlevert. Het rijksbeleid schiet in dezen tekort. Hij vraagt waarom het college er niet voor voelt de bestaande regeling te intensiveren. In 1999 werden 15 à 16 bedrijfsverplaatsingen in het vooruitzicht gesteld. Bovendien werd toegezegd dat elk jaar zou worden gerapporteerd hoeveel en welke bedrijven mede met behulp van provinciaal geld zouden worden verplaatst en hoeveel geld daarmee gemoeid was, maar hij heeft daarvan niet veel gezien. Hij betwijfelt of de huidige regeling zich heeft bewezen,

zoals in het voorstel staat. Hij vraagt wanneer de nieuwe regeling tot stand kan komen, of die regeling nog aan de staten wordt voorgelegd en of de oude regeling zal opgaan in de nieuwe regeling. Zijns inziens kan de regeling ook worden gebruikt voor de verplaatsing van intensieve veehouderij-bedrijven en de inplaatsing van melkveebedrijven in de Veenkoloniën. De regeling zou behoorlijk kunnen worden versterkt door de ruimte voor ruimte-regeling eraan te koppelen. Zijn fractie verwacht van de nieuwe regeling meer effect dan van de huidige regeling.

De heer SMIT vraagt wat wordt verstaan onder perspectiefrijke bedrijven. Voldoen die bedrijven aan de criteria voor duurzame landbouw of juist niet? Zijns inziens kan de EHS in veel grotere mate dan thans het geval is samen met landbouwbedrijven worden gerealiseerd.

De heer SMIDT vraagt of de heer Smit bedrijven die niet aan die criteria voldoen wil uitsluiten van de regeling, zodat zij de ontwikkeling van de EHS blijven blokkeren.

De heer SMIT antwoordt dat vastgesteld beleid in Drenthe is dat naar duurzame landbouw wordt gestreefd. Als gemeenschapsgeld wordt gestoken in verplaatsing van een bedrijf, moet dat ook worden getoetst op zijn duurzaamheid. Net als de heer Wijbenga pleit hij voor een meer integrale afweging. Er zijn bedrijven die onlangs zijn verplaatst en nu al weer in de knel zitten, wellicht doordat niet een groter aantal aspecten is afgewogen.

Hij vraagt of na de vastlegging van € 7 miljoen in de huidige commissieronde, waaronder € 1 miljoen voor de VAB, in de Voorjaarsnota nog een integrale afweging mogelijk is.

De heer POPKEN vraagt zich af of € 1 miljoen voldoende is om bedrijven in de knel perspectief te bieden. Hoeveel bedrijven dreigen in de knel te komen, gelet op de Omgevingsbalans van 2000? Drenthe is in wezen uitgesloten van de landelijke regeling voor de reconstructie van gebieden. Hij vraagt of een eventuele nieuwe regeling, met een "grondpot", nog moet worden goedgekeurd door PS.

De heer HARLEMAN interpreteert de uitkomst van de begrotingsbehandeling zo dat het college

€ 10 miljoen wil gebruiken voor intensivering van het collegeprogramma, maar dat de staten dat bedrag niet hebben toegekend. Pas bij de Voorjaarsnota wordt een definitief besluit genomen. Hij meent dat het budgetrecht van de staten ernstig wordt ondermijnd als het college wordt toegestaan vóór de behandeling van de Voorjaarsnota het geld al uit te geven. Hij stelt daarom voor het onderhavige voorstel niet voor de voorjaarsnota te behandelen.

De heer BEUMERS meent dat eerst moet worden bekeken in hoeverre voor bedrijfsbeëindiging en -verplaatsing en ecologische verbindingzones gebruik kan worden gemaakt van Europese regelingen. Het geld daarvoor moet eerst landelijk worden verdeeld. Het miljoen van de provincie is dan misschien helemaal niet nodig.

De heer HORNSTRA staat positief tegenover het voorstel, al vraagt hij zich af of € 1 miljoen wel voldoende is. Hoever kan worden gegaan met het uitbreiden van de regeling tot recreatiebedrijven? Ook de afspraken na de algemene beschouwingen over diverse middelen zijn hem nog steeds niet duidelijk. Hij ondersteunt voorts het pleidooi van de heer Wijbenga voor een integraal beleid. Er zijn, ook landelijk, vele regelingen waarop bijna niemand meer een goed zicht heeft. Misschien kan ook gebruik worden gemaakt van het Structuurfonds platteland.

De heer HARLEMAN doet het voorstel van orde om eerst te besluiten over uitstel van de behandeling tot de Voorjaarsnota, alvorens het voorstel inhoudelijk te behandelen.

De VOORZITTER wil eerst het antwoord van het college afwachten.

Mevrouw EDELENBOSCH betoogt dat er afspraken zijn gemaakt over de intensivering van het collegeprogramma. De staten hebben het college juist gevraagd om statenstukken aan te leveren om de € 10 miljoen voor de intensivering van het collegeprogramma te onderbouwen. Als de discussie wordt uitgesteld tot de Voorjaarsnota vindt alle inhoudelijke discussie daar plaats.

De heer BAAS meent dat deze interpretatie klopt.

Mevrouw EDELENBOSCH stelt zich voor dat bij de Voorjaarsnota een pakket intensivering collegeprogramma wordt aangeleverd. In eerst instantie is besloten het miljoen extra voor de VAB in het bestaande fonds te storten. Het beeld dat de heer Beumers heeft van de financiering is absoluut onjuist. De staten hebben in de vorige periode expliciet met veel enthousiasme voor eigen beleid gekozen, om Drentse boeren die in de knel komen door ontwikkeling van natuur of door milieuknelpunten te helpen. Drenthe doet een miljoen extra op het bedrag van de landelijke regeling. Een boer die zijn bedrijf verplaatst wil graag extra investeren of zijn areaal uitbreiden. De provinciale regeling helpt daarbij. De boer pacht dat deel voor een bepaalde periode, waarna hij koopt tegen de historische kostprijs. Het geld daarvoor is nu bijna op.

In de afgelopen periode is de regeling aan de orde geweest, waarbij bijvoorbeeld is gevraagd of zij niet moest worden verlengd, of zij niet geïntensiveerd of verbreed kon worden. Nu wordt voorgesteld de regeling te actualiseren. Er is voorts een pilot gaande voor de recreatie in Westerveld. Het college bereidt een fonds vitaal platteland voor. Er moeten integrale gebiedsgerichte afwegingen worden gemaakt. De oude regeling voldoet goed, maar kan door enige verbreding nog beter worden ingezet. Het college wil daar nu niet op wachten. Uit het ammoniakbeleid zullen nieuwe knelpunten voortkomen die snel moeten worden opgelost. Dat kan met de bestaande regeling. Het college kan het plattelandsbeleid wel willen integreren, maar bijvoorbeeld de SGB-regeling is geen provinciale regeling. Wel kunnen provinciale regelingen worden samengevoegd, maar dat kost ook tijd. Er moet echter altijd rekening worden gehouden met specifieke Europese en landelijke regelgeving.

De heer WIJBENGA stelt dat Europese en provinciale fondsen vaak uitstekend gecombineerd kunnen worden. Hij verwijst naar de KOMPAS-gelden.

Mevrouw EDELENBOSCH bevestigt dat. Het is niet mogelijk de regelingen zelf samen te voegen. Bij vele projecten wordt echter gebruikgemaakt van een combinatie van regelingen. Juist de provincie Drenthe is daar goed in. Bedrijven die voor de landelijke regeling in aanmerking komen, kunnen door de provincie verder worden gefaciliteerd.

De heer SMIDT meent dat de rijksregeling uitsluitend bestemd is voor uitplaatsing ten behoeve van natuurontwikkeling. Zij kan niet werken voor bijvoorbeeld een bedrijf dat te veel ammoniak uitstoot, maar niet begrensd wordt door relatienota-gebieden. De provincie wil dergelijke knelpunten ook oplossen.

Mevrouw EDELENBOSCH is dat knelpunt in de praktijk nog niet tegengekomen. Zij acht het niet uitgesloten dat straks voor de VAB nog meer moet worden gedaan door de provincie.

Dit voorstel is in feite een verlenging van de bestaande regeling, waarvoor een contract is gesloten met de DLG en het Groenfonds. Wellicht zijn er mogelijkheden voor een andersoortige (voor)financiering. Onderzocht wordt of er private financiering kan worden aangetrokken. Het Groenfonds denkt daarover mee.

De regeling kan niet worden gebruikt om bedrijven tot verplaatsing te dwingen. Wel kunnen boeren die in de knel komen door maatschappelijke ontwikkelingen er gebruik van maken. Het is ook denkbaar dat een boer die gevestigd is in of tegen de EHS wil omschakelen naar natuurbeheer of biologische landbouw, maar daar is de regeling niet voor. Zij is voor bedrijven die willen verplaatsen. Voor boeren die omschakelen is financiering via het Programma Beheer mogelijk. Uiteindelijk neemt de boer de beslissing of hij wil verplaatsen of niet.

Het college heeft zich voorgenomen te onderbouwen waarom het tien miljoen nodig heeft voor de intensivering van zijn programma. De integrale afweging vindt bij de Voorjaarsnota plaats. Er is geen enkele relatie met de landelijke regeling reconstructiegebieden. Als het idee van de "grondpot" is uitgewerkt, wordt dat aan de commissie voorgelegd. Misschien moet daar eens een themabijeenkomst over worden gehouden.

TWEEDE TERMIJN

De heer HARLEMAN blijft van oordeel dat een heel eigenaardige procedure wordt gevolgd. Hij verwacht dat zijn fractie in de statenvergadering het voorstel van orde zal doen om de behandeling van het voorstel uit te stellen tot na de behandeling van de Voorjaarsnota.

De heer SMIT heeft nog niet gehoord of bedrijven die met steun van de provincie worden verplaatst

een toetsing op duurzaamheid ondergaan. De financiering die mogelijk is via het Programma Beheer als een ondernemer zijn bedrijf wil omschakelen is maar beperkt. Hij komt niet in aanmerking als de grond waarop hij werkt in eigendom is bij een terreinbeherende organisatie. Wil het college in de statenvergadering alleen een inhoudelijke beoordeling van het voorstel en niet een formele vaststelling?

De heer SMIDT concludeert uit het feit dat in plaats van de oorspronkelijk beoogde 15 à 16 bedrijfsverplaatsingen er maar 6 hebben plaatsgevonden dat de oude regeling niet voldoet. Hij vraagt of intensieve veehouderijbedrijven indachtig het advies van de klankbordgroep ook in aanmerking kunnen komen voor de regeling.

De heer BEUMERS vindt een miljoen veel te weinig. Daarmee kan hooguit marginaal hulp worden geboden aan bedrijven die moeten worden verplaatst.

De heer WIJBENGA lijkt het verstandig tot enige vorm van prioritering te komen als zich ondernemers melden voor de regeling. Hij schort zijn oordeel over de vraag of zijn fractie zich moet committeren aan het bedrag van een miljoen op tot 4 februari. Hij gaat ervan uit dat zijn fractie bij de voorjaarsnota een integrale afweging wil maken.

Mevrouw EDELENBOSCH realiseert zich dat alle fracties een integrale afweging willen maken. Zij durft wel een preprioriteit uit te spreken voor actualisering van de huidige regeling. De staten maken het echter zelf uit. Zij erkent dat aanvankelijk het idee was om 16 bedrijven te helpen, maar intussen is het verplaatsen van bedrijven onder andere door stijging van de grondprijs veel duurder geworden.

De provincie betaalt voornamelijk de afboeking van het renteverlies. Zij kan dan veel doen met een miljoen. Er is een tijd geld in de pot gebleven bij het Groenfonds, waarvoor de provincie rente heeft moeten afboeken. Het miljoen dat nu extra beschikbaar zou worden gesteld is bedoeld om te helpen bij verplaatsingen, maar is natuurlijk niet voldoende voor een groot aantal verplaatsingen. Zij gaat er vanuit dat het aanvankelijk beschikbaar gestelde geld grotendeels nu op is.

De intensieve veehouderij viel niet specifiek onder de regeling. Een ruimte voor ruimte-regeling wordt voorbereid. Zij wil nu zo snel mogelijk doorgaan met verplaatsingen en heeft daarvoor het miljoen nodig. Zij is het er helemaal mee eens dat het nieuwe beleid integraler en breder moet zijn, maar zij wil geen tijd verliezen.

Het college levert nu in het kader van de intensivering van het collegebeleid inhoudelijke stukken aan om een integrale afweging bij de Voorjaarsnota mogelijk te maken. Zij vindt het niet logisch om eerst over de Voorjaarsnota te praten en dan pas over die stukken.

De heer HARLEMAN meent dat de staten helder hebben aangegeven dat zij eerst bij de Voorjaarsnota een integrale afweging wilden. Door nu inhoudelijke voorstellen aan de commissies te doen probeert het college zich de tien miljoen al toe te eigenen. Als er zoveel haast was met die voorstellen, had het college meer werk moeten maken van toekenning van het budget bij de begrotingsbehandeling.

De heer HORNSTRA vraagt zich af of als al inhoudelijke stukken worden aangenomen bij de Voorjaarsnota nog andere prioriteiten kunnen worden gesteld.

Mevrouw EDELENBOSCH herhaalt dat zij alvast een bestaande regeling wil continueren en niet wil wachten tot nieuw beleid kan worden opgestart. De bedrijven die worden verplaatst moeten perspectiefrijk zijn en niet op de nieuwe locatie ten gronde gaan, in die zin zullen zij duurzaam moeten ondernemen. Het realiseren van natuurdoelen is een opdracht van de terreinbeherende organisaties. Zij sluiten daarover contracten af met de boeren.

Er vindt een zekere prioritering plaats doordat voldaan moet worden aan het criterium dat een bedrijf perspectief moet hebben op de nieuwe plaats en doordat er een knelpunt moet worden opgelost. Verder valt er weinig te prioriteren.

De VOORZITTER sluit af met de opmerking dat er een discussie is ontstaan, deels over de inhoud en deels over de middelen. Verder stelt hij vast dat het statenstuk de B-status krijgt.

8. Notitie van 18 december 2003, inzake weidevogels

De VOORZITTER stelt voor om, in verband met de tijdsdruk, de notitie de volgende maand te behandelen.

De heer SMIDT wijst erop dat er mensen op de publieke tribune zijn die speciaal voor dit onderwerp zijn gekomen. Zelf heeft hij inhoudelijk nog wel iets in te brengen.

De heer SMIT merkt op dat ook voor agenda-punt 9 belangstellenden op de publieke tribune aanwezig zijn.

De VOORZITTER voelt zich nu zwaar schuldig, omdat hij twee nieuwe punten eerder op de agenda heeft geplaatst. Omdat het werkbezoek aan Avebe ook moet doorgaan, moeten de agenda-punten 8 en 9 nu snel worden afgewerkt.

De heer HORNSTRA zou het graag meteen horen als er fracties zijn die niets voelen voor continuering van de provinciale steun voor de vrijwillige weidevogelbescherming. Blijkt er een meerderheid vóór te zijn, dan wil hij samen met de heer Wijbenga een voorstel voor de staten maken. Hij releveert dat de enige keer dat over flora en fauna is gesproken het erover ging hoe er fauna kon worden verwijderd, ofwel afgeschoten. Het lijkt hem goed nu eens het tegenovergestelde aan de orde te stellen. Een aantal weidevogelorganisaties doet zijn uiterste best om de vogelpopulatie in stand te houden c.q. te vergroten. Hij vraagt zich af waarom het college heeft besloten de steun daarvoor niet voort te zetten. De provincie Groningen wil doorgaan. Er kunnen ook andere organisaties bij worden betrokken.

De heer SMIT heeft waardering voor de notitie van de PvdA-fractie. Hij beseft dat ontwikkelingen in de landbouw bedreigend zijn voor de weidevogelstand, maar de aanwezigheid van landbouw is een voorwaarde om aan weidevogelbeheer te doen. Een aantal vormen van natuurbeheer is net zo goed bedreigend voor de weidevogels. Hij staat continuering van het huidige beleid voor, maar met flankerend beleid. Hij vraagt op welke grond een afname van de kosten in de periode 2004-2007 mag worden verwacht.

De heer BAAS steunt het initiatief van de PvdA-fractie van harte. Hij mist overigens een evaluatie van effectiviteit en doelstellingen.

De heer WIJBENGA is blij met het initiatief, waarbij 350 boeren en 700 vrijwilligers zijn betrokken, die met een heel geringe bijdrage heel nuttig werk doen. Hoe meer groepen zich aansluiten bij deze activiteit hoe liever het hem is.

In de voorbereiding van de commissievergadering heeft hij de heer Hornstra gebeld, waarbij het idee is geboren samen een voorstel voor te bereiden. Hij vraagt of de weidevogelbescherming een verzoek bij de provincie heeft ingediend om voortzetting van de subsidiëring.

De heer SMIDT staat ook positief tegenover het initiatief. Hem is opgevallen dat het draagvlak bij vrijwilligers en boeren terugloopt, omdat wat met veel moeite en inzet wordt beschermd vaak in korte tijd door kraaien of vossen wordt opgegeten. Hij meent dat dit probleem ook bij het initiatief moet worden betrokken. Een poging om bejaging van vossen in Drenthe mogelijk te maken, is in een juridisch proces gesneuveld.

De heer POPKEN kan zich vinden in de opmerking van de heer Smidt over vossen en kraaiachtigen. Als de subsidiëring van de weidevogelbescherming wegvalt, zullen vele vrijwilligers zich afvragen waar zij het nog voor doen.

De heer KUIPER vindt het initiatief en het stuk van de PvdA-fractie, waarin ook de dilemma's zijn geschetst, heel goed. Hij mist het betrekken van de organisaties bij de discussie die nu moet worden gestart.

De heer BEUMERS steunt het initiatief ook. De afname van de weidevogelpopulatie heeft zijns inziens te maken met de ecologie. Het zou goed zijn als werkgroepen die hiermee bezig zijn regievoerend ondergebracht werden bij de Stichting "Het Drentse Landschap".

De heer HORNSTRA dankt de fracties voor hun steun. Hij beaamt dat natuurontwikkeling ook een bedreiging is voor weidevogels. Iemand die blind is zei op een boermarkenvergadering geen vogels meer te horen in een natuurgebied. Hij vindt het een goede suggestie om een voorstel tot evaluatie op te nemen. Naar de predatie door vossen,

kraaien en wellicht nog andere predators moet nog eens goed worden gekeken. Hij heeft al contact gehad met weidevogelorganisaties. Zij blijken steun van Landschapsbeheer Drenthe in een aantal opzichten onmisbaar te vinden. De kosten kunnen in een periode van vier jaar afnemen omdat in het begin een aantal zaken op de rails moet worden gezet. Wel zal erover nagedacht moeten worden hoe de weidevogelbescherming ook in de verdere toekomst veilig kan worden gesteld. Hij kan nog niet meteen aangeven hoe een flankerend beleid met het oog op het natuurontwikkelingsbeleid zou kunnen worden opgezet. Natuurlijk kan niet heel Drenthe als een gebied voor weidevogels worden opgevat.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie vindt dat er een statenstuk moet komen. De fracties van PvdA en CDA zullen het voorbereidende werk doen, aan de hand waarvan GS de opdracht kunnen krijgen een statenstuk te produceren.

De heer HORNSTRA wil zelf met een voorstel komen. De griffie zal om ondersteuning worden gevraagd.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dat het college het besluit heeft uitgevoerd dat drie jaar geleden is genomen. Na afloop van die periode zou het project op eigen benen moeten staan. Als een ooit door de staten genomen besluit herroepen moet worden, lijkt het haar het best dat de staten daar ook een uitspraak over doen.

In het faunabeleid is vastgesteld dat waar door toedoen van de vos onevenredige schade dreigt een ontheffing van het verbod tot bejaging van de vos kan worden gegeven. Het ministerie doet daarnaar nader onderzoek. Kraai- en kauwachtigen kunnen worden bejaagd.

Zij is het eens met de heer Hornstra dat niet het hele Drentse grondgebied geschikt is voor weidevogels.

9. Notitie van 17 december inzake gentechnologie

De heer SMIT concludeert uit de wetenschappelijke informatie die beschikbaar is dat er te veel onzekerheden rond de gentechnologie zijn om haar maatschappelijk verantwoord en veilig in de praktijk toe te passen. Onderzoek is nog wat anders.

Toepassing in het open veld betekent feitelijk toepassing onder ongecontroleerde omstandigheden.

De heer POPKEN is van oordeel dat de bestaande producten voldoende zijn voor de Nederlandse markt. Avebe heeft een voortrekkersrol gehad met een project voor de zetmeelaardappel, dat op een gegeven ogenblik is afgeblazen, omdat men het te gevaarlijk vond. Hij hoopt daar vanmiddag meer over te horen. Zijn fractie is voorlopig niet voor genmodificatie, al laat hij nog even in het midden of heel Drenthe moet worden uitgesloten.

De heer OLIJ heeft waardering voor het initiatief van D66. De beslissingen over genetische modificatie van gewassen zullen weliswaar vooral in Europees verband en in het Nederlandse parlement worden genomen, maar een regionale benadering is ook nodig. De vraag is of conventionele biologische en genetisch gemodificeerde teelt naast elkaar kunnen bestaan. Een deel van de betrokkenen vreest dat niet-genetisch gemodificeerde gewassen toch ongewenste genetisch gemodificeerde stoffen kunnen bevatten door vermenging en kruising. Overigens vindt op dit moment in Nederland geen commerciële teelt van genetisch gemodificeerde gewassen plaats. De notitie van D66 is een goede aanzet voor verdere gedachtewisseling. Uitgekristalliseerd is de problematiek zeker niet. De discussie heeft naast feitelijke ook emotionele kanten. Mogelijke economische gevolgen, maar ook ethisch-maatschappelijke en juridische aspecten zijn aan de orde. Zijn fractie kan en wil op dit moment niet de afwijging maken die D66 van de staten vraagt. Wel wil zij het onderwerp uitdiepen, om uiteindelijk tot een afgewogen oordeel te komen. Zij hecht belang aan de pluriformiteit van het landbouwsysteem in Drenthe. De Europese Unie (EU) hanteert het uitgangspunt dat geen enkele vorm van landbouw mag worden uitgesloten.

Hij deelt de zorg van D66 dat juridisch geharrewar kan ontstaan indien boeren vanwege vermeende schade, bijvoorbeeld door het uitkruisen van verschillende soorten gewassen, naar de rechter stappen. Daarvoor moeten er richtlijnen komen. Het ontbreekt aan voldoende Europese regels voor het naast elkaar bestaan van conventionele biologische en genetisch gemodificeerde teelt. In de Tweede Kamer heeft de PvdA gepleit voor een gebiedsgerichte benadering en voor coëxistentie. De omstandigheden kunnen per regio sterk ver-

schillen. Net als minister Veerman wil zij geen centraal dwingende overheid in dit geval. Zij vraagt richtlijnen op basis waarvan de verschillende partijen lokaal en regionaal afspraken kunnen maken.

Hij zou de ervaringen opgedaan in de Veenkoloniën graag als uitgangspunt nemen voor het opstellen van spelregels. De PvdA vraagt het kabinet om onderzoek naar de isolatieafstand tussen de verschillende typen teelt. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit omschrijft het huidige Nederlandse biotechnologiebeleid als: kansen verantwoord en zorgvuldig benutten. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat genetisch gemodificeerde gewassen kunnen worden geteeld naast conventionele en biologische gewassen, op basis van keuzevrijheid. Genetisch gemodificeerde gewassen mogen pas op de markt komen als een wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat zij veilig zijn voor mens, dier en milieu. Het is van belang dat de belanghebbers onderling een oplossing zoeken. Minister Veerman heeft de partijen hiertoe uitgenodigd. Als de betrokkenen er niet uitkomen zal hij zich beraden op andere middelen en maatregelen.

De statenfractie van de PvdA wil kennis nemen van de voor- en nadelen van het telen van genetisch gemodificeerde gewassen in Nederland en Drenthe in het bijzonder. Zij stelt voor de gesprekswensen van de commissie desgewenst door de Statengriffie te laten inventariseren en de griffie een symposium over dit onderwerp te laten organiseren. Daarna kan een nieuw debat in de Commissie MWG plaatsvinden. Een andere optie is een discussie in noordelijk verband.

Het laatste verslag van de minister van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer (VROM) over de experimenten en veldproeven met genetisch gemodificeerde gewassen dateert volgens zijn informatie van 2001. Hij vraagt of het college meer recente informatie beschikbaar heeft. Hij pleit voor meer openbaarheid. Als geen gegevens voorhanden zijn, verzoekt hij het college direct contact op te nemen met de minister en aan te dringen op verslaglegging en openbaarmaking. Voorts vraagt hij of naar de mening van het college de rol van de provincie beperkt is tot bijvoorbeeld het inrichten van bufferzones tussen telers en het controleren van waterwingebieden in verband met het mogelijk toegenomen gebruik van onkruidbeschermingsmiddelen dan wel of de provincie een grotere rol speelt in de discussie.

De heer KUIPER beschouwt de notitie van D66 als een goed overzicht van bestaande processen en eventuele gevolgen. Vooral de onomkeerbaarheid is een dilemma. Zijn fractie staat achter de insteek van D66. Wel vindt hij een wijziging van het Provinciaal omgevingsplan (POP) Drenthe op dit moment te kort door de bocht. Hij sluit zich aan bij het pleidooi van de PvdA voor een goede discussie, niet gericht op MWG, maar op de hele provincie, het landelijk beleid en de ervaringen elders. In de discussie moet de vraag of gewacht moet worden tot er meer zekerheden zijn aan de orde komen.

De heer HAIKENS vindt het stuk van D66 eenzijdig. Er vindt zijns inziens geen objectieve weergave plaats. Genetische modificatie is een moeilijk onderwerp, waarbij niet selectief gewinkeld moet worden in onderzoeksresultaten. Hij is op zichzelf geen tegenstander van een gedachtewisseling, maar dat moet objectief gebeuren. Eventuele aan-vragen worden in de openbaarheid gedaan en behandeld in Nederland. In een commissie geleid door een partijgenoot van de heer Smit, de heer Terlouw, is uitstekend werk verricht en een evenwichtige afweging gemaakt. Het is voor spreker nog de vraag welke bevoegdheden de staten hebben. Als zij die niet hebben, betekent dat overigens nog niet dat zij er niet over mogen discussiëren. Hij vreest dat met de insteek van de heer Smit de hele wereld gentechvrij moet worden verklaard. Niet iedere technologie behoeft per se uitgevoerd te worden, maar de voordelen ervan moeten duidelijk in beeld kunnen worden gebracht, bijvoorbeeld als de milieubelasting vermindert. In Drenthe worden bijvoorbeeld veel fungiciden gebruikt om de aardappelziekte tegen te gaan. Via gentechnologie kan wellicht een enorme verbetering voor het milieu worden bewerkstelligd. Net als de heren Olij en Kuiper wil hij verder discussiëren, maar hij voelt niet voor het voorstel van de heer Smit.

De heer WIJBENGA herinnert aan de discussie van 12 mei 2003. Zijn fractie kwam tot de conclusie dat voor de provincie geen rol was weggelegd. D66 zou de zaak aan de hand van een notitie opnieuw aan de orde stellen. De tijd heeft niet stilgestaan. Op Europees niveau heeft in december een belangrijke discussie plaatsgevonden.

Het is voor de betrekkelijke leek erg moeilijk om objectieve informatie te vinden. De argumenten van de tegenstanders komen in de notitie van D66 ruim aan bod. Informatie van voorstanders wordt al snel afgedaan als propaganda. Hij meent inmiddels wel dat de gevolgen op lange termijn van gentechnologie nog niet zijn te overzien. De gentechnologie is zeker niet gebaseerd op pseudowetenschap. In de farmaceutische industrie worden er nuttige dingen mee gedaan. Het is voor hem wel duidelijk geworden dat de gentechnologie gevolgen heeft voor de hele landbouw en dat erg veel nog niet is geregeld. Recente onderzoeken leiden nog steeds tot tegenstrijdige uitkomsten. Uit een onderzoek in Groot-Brittannië zou zelfs blijken dat de biodiversiteit kan toenemen.

Hij ziet geen argumenten om gentechnologie te verbieden. Ook in het verleden is wel onderzoek gedaan dat tot niets of tot negatieve resultaten heeft geleid. Dat kan geen argument zijn om nergens meer aan te beginnen.

In december is in Brussel aan de hand van een rapport van de Groenen uitgebreid gediscussieerd. Binnen de EU is het verboden hele landen of bepaalde gebieden gentechvrij te verklaren. Dat zou in strijd zijn met het Europees Verdrag. Op dit moment ziet spreker voor de provincie geen mogelijkheden tot een inhoudelijke inbreng. Afge wacht moet worden hoe de Europese Commissie het Europees Parlement tegemoetkomt met wetgeving inzake coëxistentie. In Drenthe kan dan ook verder worden gediscussieerd, bijvoorbeeld in een symposium. Het concrete voorstel tot een regeling in het POP mag en kan op dit moment niet worden uitgevoerd.

De heer BAAS kan zich helemaal vinden in de bijdrage van de fractie van de PvdA.

De heer BEUMERS is het in grote lijnen eens met de inbreng van de fractie van de PvdA. De modificatie die wordt aangebracht in genetisch gemodificeerde producten komt ook voor in bijvoorbeeld stuifmeel of zaad. Komt dit bij een biologische boer terecht, dan kan deze niet voor honderd procent garanderen dat zijn product biologisch is. Er moeten dus sluitende garanties zijn tegen kruisbestuiving. De wetenschap moet uitzoeken wat voor een buffer daarvoor nodig is. Het is mogelijk zelfs de kleinste DNA-verontreiniging in een product aan te tonen.

Het is ook mogelijk nog een DNA-modificatie aan te brengen, waardoor de plant bijvoorbeeld geen zaad of stuifmeel maakt. Verontreiniging van omliggende velden kan zo worden voorkomen. Efficiënter zou het zijn om voor het ontstaan van zaad stuifmeel te oogsten, maar dat kan weer niet met graan of maïs.

Drents Belang blijft tegenstander van genetisch gemodificeerd voedsel zolang niet eerst naar de secundaire facetten wordt gekeken, dit ter voorkoming van onomkeerbare ontwikkelingen. Drenthe kan er wel een symposium aan wijden, maar hij vreest dat het toch van Europees beleid zal afhangen.

De heer SMIT is bereid verder te praten over de vorm waarin het onderwerp kan worden uitgediept. Zijn fractie heeft niet meer dan een voorzet gedaan. Hij heeft zich vooral verdiept in literatuur uit de wetenschap en niet van belangen-groeperingen. Heel zonneklaar blijkt dat het uitgangspunt voor het gebruik van de gentechniek is dat een eigenschap een op een in een gen is ondergebracht, een conclusie die in de praktijk niet te handhaven blijkt. Dat is meteen de reden om te twifelen aan de toepasbaarheid in het open veld. Wel vindt hij het belangrijk dat door research de kennis verder ontwikkeld wordt. Hij is niet zo overtuigd van de bereidheid tot openbaarheid bij de voorstanders. Vermelding op voedingsmiddelen dat gentechniek was toegepast bij de productie moest worden afgedwongen. Normaal zou toch zijn dat men voor een vernieuwd product veel reclame maakt. Hij trekt zich het verwijt van de heer Haikens dat hij selectief gewinkeld zou hebben in de literatuur erg aan. Eigenlijk zou dit verwijt moeten worden toegelicht.

Hij kan zich voorstellen dat de commissie wijziging van het POP wat kort door de bocht vindt. Hij vindt het erg belangrijk dat wordt gekeken naar de ervaringen van andere regio's in West-Europa. Onlangs heeft het Europees Parlement uitgesproken dat regionale overheden de bevoegdheid zouden moeten hebben om hun gebied gentechvrij te verklaren.

TWEEDE TERMIJN

De heer KUIPER vraagt of D66 het voorstel intrekt, in ruil voor het idee om een brede maatschappelijke discussie te doen plaatsvinden.

De heer SMIT bespeurt dat een meerderheid van de commissie niet voor wijziging van het POP voelt. Hij wil nog bekijken in welke concrete vorm verder moet worden gegaan met het onderwerp.

De heer HAIKENS heeft met zijn opmerking over eenzijdigheid gedoeld op de constatering bij vele proeven, dat veel minder insecten aanwezig zijn op velden met gemodificeerde gewassen, maar dat de reden is gelegen in herbicidegebruik en een veel schoner gewas. In een heel schone tuin met heel schone grond zijn er minder insecten. De genetische modificatie als zodanig is echter niet de reden.

De heer WIJBENGA lijkt het goed dat D66, als het met nieuwe stukken komt, een aantal noten opneemt, zodat bepaalde stellingen verifieerbaar zijn. Objectieve informatie is schaars. Als de heer Smit die heeft gevonden, zou hij ook de vindplaatsen moeten noemen.

De heer HORNSTRA vraagt of hetgeen in de Tweede Kamer is besproken alweer is achterhaald door besluitvorming in het Europees Parlement. Volgens een verslag van een overleg met minister Veerman op 12 december zou de regio bevoegdheden krijgen inzake genetische modificatie.

De heer WIJBENGA noemt als zijn bron de heer Albert-Jan Maat.

De heer HAIKENS heeft dezelfde informatie als de heer Wijbenga. Hij meent dat de ontwikkelingen op Europees vlak goed in de gaten moeten worden gehouden.

De heer LANTING leest voor uit Europese stukken dat het mogelijk is dat telers op basis van vrijwilligheid afspreken in een bepaalde regio geen genetisch gemodificeerde gewassen te telen. Het is dus niet de overheid die dat regelt.

De heer SMIT zal met de statengriffier in overleg treden om te bezien hoe samen met andere in de commissie vertegenwoordigde partijen tot een vervolg kan worden gekomen. Zijn partij staat er niet op dat alleen te doen.

Mevrouw EDELENBOSCH betoogt dat op diverse fronten overleg wordt gevoerd en regelgeving

wordt gemaakt. Er zijn geen andere gentechvrije regio's. Eén gebied in Oostenrijk heeft een poging gedaan, maar die is met de argumenten die de heer Wijbenga heeft genoemd afgewezen.

Het college wil ook geen dingen doen die op het bordje van een ander liggen.

Zij wekt de commissie op om straks bij de Avebe goed te kijken wat er aan de orde is. Het is een grote stap van onderzoek naar het verbouwen van genetisch gemodificeerde gewassen. Zij meent dat van het college wordt gevraagd dat het de discussie volgt en daaraan deelneemt, maar dat geen andere activiteiten worden gevraagd. Zij voelt wel voor zoveel mogelijk openbaarheid.

Zij zal nagaan welke informatie van VROM er is. De commissie krijgt die dan zo gauw mogelijk toegestuurd.

10. Sluiting

De VOORZITTER sluit om 12.00 uur de vergadering.

JB

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen van 16 februari 2004.

, voorzitter

, griffier

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen, gehouden op 12 januari 2004 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

2	De heer BEUMERS zal een notitie maken ter ondersteuning van zijn verzoek om de Notitie Bloembollenteelt in Drenthe en Overijssel op de agenda van de commissie te plaatsen.
3	De heer DIJKS zal de commissie informeren hoe het college is omgegaan met knelpunten en stappenplan behorende bij de ammoniakkaart.
11	De heren HORNSTRA en WIJBENGA stellen een initiatiefvoorstel op over verlenging van de subsidiëring van de weidevogelbescherming in Drenthe.
14	De heer SMIT zal met de statengriffier in overleg treden om te bezien hoe samen met andere in de commissie vertegenwoordigde partijen tot een vervolg kan worden gekomen van de discussie over gentechnologie.
14	Mevrouw EDELENBOSCH zal nagaan welke informatie van VROM over gentechnologie beschikbaar is. De commissie krijgt die dan zo gauw mogelijk toegestuurd.